

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
2.Bhar.110/2013/6. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság Budapesten, a 2013. november hó 21. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

ítéletet:

A kiskorú veszélyeztetésének büntette miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2013. január hó 15. napján kelt 20.Bf.10.461/2012/5. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlott cselekményeit 3 rb. kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása vétségének (Btk. 210.§ (1) bekezdés) minősíti.

A vádlottal szemben e cselekmények miatt indított büntetőeljárást megszünteti.

Megállapítja, hogy az első- és másodfokú eljárásban összesen felmerült 510.167,- (ötszáztízezer-egyszázhatvanhét) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2011. szeptember hó 22. napján kihirdetett 12.B. 29.977/2008/86. számú ítéletével a vádlottat az ellene 3 rb. kiskorú veszélyeztetésének büntette (Btk. 195.§ (1) bekezdés) miatt emelt vád alól felmentette, megállapította, hogy a felmerült költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlott terhére.

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2013. január hó 15. napján kihirdetett 20.Bf. 10.461/2012/5. számú ítéletével a Pesti Központi Kerületi Bíróság ítéletét megváltoztatta, a vádlottat bűnösnek mondta ki 3 rb. kiskorú veszélyeztetésének vétségében (Btk. 195.§ (4) bekezdés), ezért őt megrovásban részesítette. Az elsőfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségből 60.000 forint megfizetésére a vádlottat kötelezte, míg a fennmaradó költség vonatkozásában úgy rendelkezett, hogy azt az állam viseli. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a vádlottra terhelte.

Az ítélet ellen a vádlott és védője jelentett be fellebbezést felmentésért.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.265/2013/1. számú átiratában a fellebbezéseket megalapozatlannak tartotta. Álláspontja szerint az első- és másodfokú bíróságok a perrendi szabályokat megtartották, megalapozott tényállást állapítottak meg. A másodfokú bíróság okszerű következtetést vont a vádlott tudattartalmára, szándékára, bűnösségére, törvényesen minősítette cselekményeit 3 rb. a Btk. 195.§ (4) bekezdésébe ütköző kiskorú veszélyeztetésének vétségeként. A jogi minősítést támadó fellebbezéseket megalapozatlannak tartotta, álláspontja szerint a vádlott bűnösségét vitató, a felmentést célzó fellebbezés a harmadfokú eljárásban nem foghat helyt. A másodfokú bíróság a büntetéskiszabási körülményeket megvizsgálta, helyesen alkalmazott megrovás intézkedést. Indokolási kötelezettségét is teljes körben teljesítette. Mindezek alapján indítványozta, hogy a harmadfokú bíróság a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 392.§ (4) bekezdése szerinti tanácsülésen hagyja helyben.

A harmadfokú bíróság az ügyet érdemi tanácsülésre tűzte, a vádlott és védő nyilvános ülés kitűzését nem kérte.

A védelmi fellebbezés kapcsán megvizsgálta a Be. 387.§ (1) bekezdése alapján a fellebbezéssel megtámadott másodfokú ítéletet és az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárást. Megállapította, hogy az eljárási szabályokat az elsőfokú, illetőleg a másodfokú bíróság betartotta.

Az elsőfokú bíróság megalapozott tényállást állapított meg, azt a másodfokú bíróság csupán egyetlen mondat elhagyásával pontosította helytállóan, ezért a tényállás a harmadfokú felülbírálat alapját képezte a Be. 388.§-a alapján.

Az első- és másodfokú bíróság jogi álláspontja lényegében megegyeztetett tekintetben, hogy a vádlott a Btk. 195.§ (1) bekezdésében írt kiskorú veszélyeztetésének büntetettét nem valósította meg egyik gyermek vonatkozásában sem, mellyel a harmadfokú bíróság is egyetértett. A másodfokú bíróság indokolása a súlyos kötelességszegés megvalósulása tekintetében helyes, a kiskorúak testi, értelmi, erkölcsi fejlődése veszélyeztetésének hiányára utalás mind az első-, mind a másodfokú bíróság részéről helytálló.

A kerületi bíróság és törvényszék álláspontja ugyanakkor különböző volt a Btk. 195.§ (4) bekezdésében írt vétség megvalósítása tekintetében.

Ekörben az elsőfokú bíróság tényként állapította meg, hogy a hatóság a vádlottal szemben 2007. október hó 8. napján szabott ki első ízben végrehajtási bírságot a 2007. július 20-i elmaradt kapcsolattartás miatt. A határozat 2008. január hó 7. napján emelkedett jogerőre. Az elsőfokú bíróság jogi álláspontja az volt, hogy ezen időpontig a vádlott büntetőjogi felelőssége a Btk. 195.§ (4) bekezdése szerinti vétség elkövetésében azért nem állapítható meg, mert a büntethetőség azon feltétele, hogy a kapcsolattartást korábban már bírság alkalmazásával kísérelték meg kikényszeríteni, nem állt fenn, mert a bírság a jogerő hiánya miatt nem minősült végrehajthatónak.

Kifejtette az elsőfokú bíróság azt is, hogy a 2008. január hó 7. és 2008. július hó 4. közötti időszakban már ezen feltétel is fennállt, mert a vádlottal szemben immár jogerősen végrehajtási bírság kiszabására került sor, ebben az időszakban a törvényi tényállási elemek megvalósultak. A kapcsolattartás kikényszerítése érdekében a vádlottat több alkalommal sújtották bírsággal, mégsem tette lehetővé az apával történő találkozást.

Ennek ellenére nem marasztalta a vádlottat a cselekményben, mert álláspontja szerint a vádlotti indok, amelyre figyelemmel a kapcsolattartás részéről nem került engedélyezésre, méltányolható volt, (apa felelőtlen viselkedése egy konkrét szituáció kapcsán) másrészt a kapcsolattartás meggátlását a vádlott sem tekintette véglegesnek, mert az újraszabályozás érdekében megindította a peres eljárást és büntető feljelentést tett az említett eset miatt. A 2008. július hó 4. napján kelt bírósági határozatban foglaltak lényegében a vádlott döntését igazolták a kapcsolattartás ideiglenes felfüggesztése körében, mert a korábbiakhoz képest lényegesen szűkítették a láthatást. Ezt követően pedig a vádlott a kapcsolattartást a bírói döntésben foglaltaknak megfelelően biztosította, annak elmaradása esetenként nem neki volt felróható. Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy ezek a körülmények kizárják a vádlott cselekményének jogellenességét, azaz a társadalomra veszélyességet, ezáltal magatartása még abban az esetben sem minősül bűncselekménynek, ha egyébként tényállásszerű. (ítélet 25. oldal - 26. oldal 1-2. bekezdése.)

Ezzel az érveléssel szemben a másodfokú bíróság azt fejtette ki, hogy a megalapozott tényállásból az elsőfokú bíróság helytelen következtetést vont le a vádlott büntetőjogi felelőssége hiányára a Btk. 195.§ (4) bekezdésében írt vétség tekintetében, mert a vádlottal szemben több alkalommal került sor végrehajtási bírság kiszabására, ennek ellenére sem biztosította a láthatást, 2008. tavaszától már a családgondozóval való kapcsolatfelvételre sem volt hajlandó. Azzal sem értett egyet, hogy a 2007. július 20-i, 28-i és augusztus 3-i elmaradt kapcsolattartások miatt kiszabott végrehajtási bírságok nem vehetők figyelembe, mert csak 2008. január hó 7. napján emelkedtek jogerőre. Rámutatott, hogy a jogalkotó nem kívánja meg a Btk. 195.§ (4) bekezdésében rögzített tényállás kapcsán, hogy a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott bírság végrehajtható is legyen. Ahhoz fűz jogkövetkezményt, hogy a bírság kiszabásra kerül, és az elkövető ezt követően is akadályozza a kapcsolattartást. A folyamatot egységében kell vizsgálni, a vádlott felelőssége már a fentebb írt első nem jogerős bírságolást követően megállapítható. Nem értett egyet a másodfokú bíróság azon kerületi bírósági okfejtéssel sem, hogy a mulasztások a vádlott részéről méltányolható okból történtek. A bűncselekmény megvalósulhatósága körében nincs lehetőség ilyen okra hivatkozni, a méltányolható indok is közömbös. Annak pedig, hogy a vádlott pert indított a kapcsolattartás újraszabályozása körében, s a határozat megszületése után eleget is tett annak, az enyhítő körülmények között van jelentősége, nem lehet a társadalomra veszélyesség hiányaként értékelni. Polgári per indítása a vádlottat nem jogosította arra, hogy a korábbi jogerős ítéletben foglaltaknak ne tegyen eleget. Mindezen indokokkal a vádlott bűnösségét 3 rb. a Btk. 195.§ (4) bekezdésébe ütköző kiskorú veszélyeztetésének vétségében megállapította.

A harmadfokú bíróság osztotta a másodfokú bíróság által kifejtetteket a Btk. 195.§ (4) bekezdésében írt vétség megvalósulása körében, indokai nagyobb részben helytállóak. Nem értett egyet ugyanakkor azon álláspontjával, hogy a jogerőre nem emelkedett bírság kiszabásához fűz jogkövetkezményt a törvényhozó. A törvényszövegben megjelenő bírság kiszabása a harmadfokú bíróság megítélése szerint a jogerősen kiszabott bírságra vonatkoztatható, a jogorvoslati jog érvényesítése következtében megváltoztatható, a kiszabás jogalapja is megingatható. A jogalkotó szándéka nem lehetett az - bár kétségtelenül a pontosabb megfogalmazás az egyértelműséget segítené - hogy olyan bírság kiszabásához fűződjön bűncselekményt eredményező jogkövetkezmény, amely egy magasabb fórumon zajló felülbírálat kapcsán megváltoztatható, eredménye nem

ismerhető. Az ezzel ellentétes következtetés levonása a jogorvoslathoz való jog tartalmát üresíteni ki, és a jogbiztonság követelményével is ellentétes. Ekörben a harmadfokú bíróság az elsőfokú bíróság fentebb kifejtett érvelését osztotta. Mindezért a vádlott büntetőjogi felelőssége a bírságok 2008. január hó 7. napján történt jogerőre emelkedését követően állapítható meg.

A másodfokú bíróság a vádlott bűnösségét az 1978. évi IV. törvény 195.§ (4) bekezdésében írt 3 rb. kiskorú veszélyeztetésének vétségében törvényesen állapította meg az elkövetéskor hatályos jogszabály alapján.

A 2013. július hó 1. napján hatályba lépő 2012. évi C. tv. 210.§ (1) bekezdésében nevesíti a korábbi törvényben 195.§ (4) bekezdésben meghatározott magatartást kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása vétségeként, azonos büntetési tétellel fenyegetve. Ezen törvényhely (2) bekezdésében ugyanakkor büntethetőséget megszüntető ok került megfogalmazásra, eszerint nem büntethető az elkövető, ha a kapcsolattartást az elsőfokú ítélet meghozataláig megfelelően biztosítja, és az elmaradt kapcsolattartási formák pótlását megkezdi.

A törvény indokolása szerint a büntetőjogi felelősség végső eszköz az akadályozó magatartás kapcsán, csak akkor állapítható meg, ha a bírság kiszabását követően sem kényszeríthető ki a jogkövető magatartás. Mivel egy jogszerű állapotot kíván a tényállás kikényszeríteni, ha az elkövető ennek eleget tesz, indokolt, hogy mentesüljön a felelősségre vonás alól.

Ebben a körben megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság ítélete 9. oldal 5. bekezdésében rögzítettek szerint a vádlott az újraszabályozott kapcsolattartásnak mindenben eleget tett, amikor az elmaradt, nem az ő hibájára volt visszavezethető. (bíróági iratok közé 58. szám alá befűzött a vádlottal szemben indult nyomozás megszüntetéséről szóló határozat adatai, 77. számú jegyzőkönyvben 1. sz. tanú nyilatkozatai)

Fentiekre figyelemmel a harmadfokú bíróság úgy foglalt állást, - figyelemmel a cselekményhez kapcsolódó önhiba megállapíthatóságára is - hogy a Btk. 2.§ (2) bekezdése alkalmazásával a vádlottra az új büntető törvény kedvezőbb. A cselekményt 3 rb. a Btk. 210.§ (1) bekezdésében írt kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása vétségének minősítette.

Ugyanakkor az eljárást a Btk. 25.§ e.) pontjában meghatározott büntethetőséget megszüntető okból - mert a vádlott a kapcsolattartást az elsőfokú ítélet meghozataláig megfelelően biztosította, és az elmaradt kapcsolattartási formák pótlását is megkezdte - a Be. 332.§ (1) bekezdés g.) pontjára figyelemmel a Be. 398.§ (1) bekezdése alapján megszüntette a Be. 392.§ (4) bekezdése szerinti érdemi tanácsülés keretében.

A bűnügyi költség viselésével kapcsolatos megváltoztató rendelkezés a Be. 398.§ (3) és Be. 339.§ (1) bekezdésén alapul.

Budapest, 2013. november hó 21. napján

. Lassó Gábor sk..
Fatalin Judit sk..
Révész Tamásné sk.

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró

A Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 20.Bf.10.461/2012/5. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság 2.Bhar.110/2013/6. számú ítélete folytán 2013. november hó 21. napján jogerőre emelkedett.

Dr. Lassó Gábor sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül: Weszely-Földvárszki Tünde, tisztviselő